

**ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ НА
ОВЖС: ПРАШАЊА ЗА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОЕКТОТ –
ПОВРШИНСКИ КОП НА МИНЕРАЛНА СУРОВИНА – БАКАР И
ЗЛАТО НА ЛОКАЛИТЕТОТ „ИЛОВИЦА“, ОПШТИНА
БОСИЛОВО И ОПШТИНА НОВО СЕЛО**

Инвеститор: ЕУРОМАКС РЕСОУРЦЕС ДОО СКОПЈЕ

Скопје, јануари 2016 година

**ЛИСТА НА ПРОВЕРКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМОТ НА ОБЖС:
ПРАШАЊА ЗА КАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ПРОЕКТОТ – ПОВРШИНСКИ КОП НА МИНЕРАЛНА СУРОВИНА –
БАКАР И ЗЛАТО НА ЛОКАЛИТЕТОТ „ИЛОВИЦА“, ОПШТИНА БОСИЛОВО И ОПШТИНА НОВО СЕЛО**

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОБЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1. Дали изградбата, работењето или затворањето на проектот ќе содржи активности кои ќе предизвикаат физички промени на локалитетот (топографија, користење на земјиштето, промени во водните тела итн.)?				
1.1	Трајна или привремена промена на употребата на земјиштето, на земјишната покривка или на топографијата, вклучително и зголемувања во интензитетот на употреба на земјиштето?	Да	Проектот предвидува измена во топографијата, користењето на земјиштето и водните тела: (i) Времена измена во фазата на изградба и експлоатација (во градежниот опфат на рудничките објекти и на пристапните патишта, во зоната на депото за оксидна руда, брана за пренасочување и канал за пренасочување на Штучка река, почетна брана за хидројаловиштето). (ii) Трајна измена во текот на оперативниот период (локации на површинскиот коп, хидројаловиштето, браната за хидројаловиштето, постројката за подготовка на минерални сировини, депото за оксидна руда, придружните објекти и пристапните патишта).	Да. Измената во градежниот и оперативниот период е значителна: ќе има значителни промени во топографијата преку создавање на нови рељефни форми, депресија на местото на површинскиот коп, браната за хидројаловиштето, хидројаловиште исполнето со јаловина, насип и ископ за поставување на постројката за подготовка на минерални сировини, депо за оксидна руда, брана и канал за пренасочување на Штучка река. Површинскиот коп и останатите руднички објекти нема да предизвикаат пореметување на земјоделските активности во подрачјето со оглед на тоа што во зоната на предвидените руднички објекти нема земјоделско земјиште и земјоделски активности. Пореметување на земјоделските активности ќе има во зоната на пристапниот пат во струмичката котлина каде ќе бидат опфатени одредени површини со земјоделско обработливо земјиште.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.2	Расчистување на постоечко земјиште, вегетација и градби?	Да	Во фазата на изградба и експлоатација, проектот предвидува расчистување на вегетација во целото подрачје на проектната локација.	Да. Расчистувањето на вегетацијата ќе биде значителна во фазата на изградба на површинскиот коп, придружните објекти, браната на хидројаловиштето, при подготвителните работи за експлоатација како и во фазата на експлоатација и ќе опфаќаат значителен простор во рамките на експлоатациското поле. Расчистувањето на вегетацијата во зоната на хидројаловиштето ќе биде нејинтензивно, ќе опфати најголема површина, а ќе се одвива фазно во текот на подготвителните работи и при експлоатацијата.
1.3	Создавање на нови употреби на земјиштето?	Да	Опфатот на рудничките објекти во голема мера се наоѓа на земјиште што според катастарската култура спаѓа во категоријата „шума“ и мал дел „пасишта“.	Да. Ефектот ќе биде значаен со оглед на тоа што голема површина земјиште каде што ќе бидат сместени рудничките објекти ќе треба да биде пренаменето од категоријата „шума“ или „пасишта“ во градежно земјиште.
1.4	Предградежни испитувања, на пример ископ на дупки, тестирање на земјиштето?	Не	Проектот предвидува истражни тестови за утврдување на геомеханичките карактеристики на карпите и почвите на местата каде што треба да се сместат рудничките објекти и пристапните патишта.	Не. Предметните истраги се со краткотраен карактер, за време на истражните и подготвителните работи на градежниот опфат и нема да предизвикаат нарушување на геолошките услови.
1.5	Градежни работи?	Да	Проектот предвидува градежни работи од големи размери кои ќе извршат значителни физички промени на локалитетот.	Да. Со соодветни мерки за ублажување на влијанијата, ефектот може да биде намален. Во студијата за ОВЖС ќе се анализираат влијанијата од градежните работи и врз основа на наодите ќе се предложат мерки за ублажување.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.6	Работи на рушење?	Да	Рушење и демонтажа на објектите во проектната локација после завршувањето со работа на проектот.	Да. Ќе има нарушување на земјиштето во текот на затворањето и рехабилитацијата на локацијата со рушењето на градбите и отстранувањето на патиштата и инфраструктурата. Со примена на прифатените начини и правила за затворање и со соодветно рекултивирање на локацијата, се очекува дека ефектот од рушењето ќе се намали. Локациите на срушените и демонтираните објекти ќе се обноват со вегетација во согласност со планот за затворање и акцискиот план за биодиверзитет.
1.7	Привремени локации што се користат за градежни работи или за сместување на градежни работници?	Да	Во фазата на изградба, проектот предвидува привремени локации за одредени градежни работи, вклучително и локации за привремено сместување на градежната механизација. Не се очекува сместување на градежна работна сила во рамките на локацијата.	Не. Поради релативно краткотрајниот карактер на градежните работи при изградбата на површинскиот коп и поради малиот обем на привремените локации, не се очекува значаен ефект.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.8	Надземни градби, објекти или земјени насипи кои вклучуваат линеарни, т.е должински конструкции (далноводи, телефонски водови, железничка инфраструктура, автопати), ископ на земја и пополнување со земја или ископи за објекти?	Да	<p>Постројката за примарно дробење, транспортерот со гумена лента, постројката за подготовка на минерални суровини, постројката за лужење во круг carbon in leach, магацините, управната зграда, електромашинска работилница, работилницата за сервисирање руднички камиони, трафостаницата, резервоарите за гориво, каналот за пренасочување на Штучка река и останатите придружни објекти. Посебни објекти како браната за хидројаловиштето, браната за пренасочување на Штучка река, малите брани за вода за потребите на процесот на подготовка на минералните суровини и за пожар.</p> <p>Линиски градби:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пристапни патишта • Далекуводна линија за напојување со електрична енергија • Водоводна линија <p>Се предвидуваат земјени работи/ископи за изградба на пристапните патишта, браната и каналот за пренасочување на Штучка река, браната на хидројаловиштето, фундаментите на постројката за примарно дробење, транспортерот со гумена лента, постројката за подготовка на минерални суровини, трафостаницата, резервоарите за гориво, другите надземни објекти, далекуводот и водоводната линија.</p>	Да. Постои веројатност ефектот да биде значаен и да предизвика физички промени на локалитетот.
1.9	Подземни работи кои вклучуваат рударски активности или изградба на тунел?	Не	Проектот претставува површински коп на бакар и злато. Сите објекти на проектната локација се надземни.	Не.
1.10	Работи на култивирање на неплодно земјиште?	Не	Не се предвидени активности за култивирање на неплодно земјиште.	Не.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.11	Копање со багер?	Да	Проектот предвидува ископ во различни фази на градежните работи (изградба на пристапни патишта, фундаменти за постројката за примарно дробење, постројката за подготовка на минерални суровини, транспортерот со гумена лента, трафостаницата, резервоарите за гориво, другите надземни објекти, далекуводот и водоводната линија, изградба на браната за хидројаловиштето, браната и каналот за пренасочување на Штучка река, изградба на канал за заштита на Јазга река кај депото за оксидна руда, итн.). Ископи од големи размери ќе бидат присутни во текот на експлоатацијата на површинскиот коп.	Да. Ископот во фазата на изградбата и експлоатацијата ќе биде од големи размери. Во текот на експлоатацијата, ископот ќе биде ограничен само на непосредната зона на површинскиот коп.
1.12	Крајбрежни градби, на пр. сидови крај море, пристаништа?	Не		
1.13	Крајбрежни објекти?	Не		
1.14	Процеси на производство?	Да	Производство на концентрат на бакар и злато и прачки получисто злато (gold dorè).	Можеби. Во процесот на производство на концентратот на бакар и злато и прачките получисто злато се користат хемиски соединенија (реагенси) кои имаат потенцијал за негативно влијание врз околината доколку се дозволат нивни емисии во водата и почвата. Во Студијата за ОВЖС ќе се направи процена на можните влијанија врз животната средина од овие активности.
1.15	Објекти за складирање на стоки или материјали?	Да	Магазини за реагенси и помошни материјали, магацин за хидратна вар, резервоар за кислород, електромашинска работилница, работилница за сервисирање на руднички камиони, бензинска пумпа со резервоари за дизел гориво.	Не. Тоа се објекти со релативно мали димензии и немаат значително влијание врз околината. По затворањето на проектот, овие објекти ќе се демонтираат или срушат и ќе се отстранат од проектната локација. По претходни консултации, дел од тие објекти може да се остават на користење на локалната заедница.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.16	Постројки за третман или отстранување на цврст отпад или течни ефлуенти?	Да	Посебни простории или зони за собирање на отпадните делови од рудничката механизација и машините, употребените камионски и багерски гуми, отпадното машинско и моторно масло и мазиво и сл. Постројка за собирање и третирање на отпадните и фекалните води од рудничките објекти. Постројки за контрола на протекувањето од браната на хидројаловиштето, од депото за оксидна руда и од депото за сулфидна руда. Објекти за контрола на истекувањето на реагенси.	Да. Ефектот ќе биде значителен и ќе има позитивно влијание со тоа што ќе се спречат штетните емисии во медиумите на животната средина на наведените отпадни материи.
1.17	Објекти за долгорочно сместување на работници?	Да	Сместување на работна сила во периодот на експлоатација и затворање на проектот.	Не. Работната сила ангажирана во текот на експлоатацијата и затворањето на проектот нема да биде сместена на локацијата ниту пак се предвидени објекти на самата локација во кои ќе бидат сместени тие работници. Сите од вработените, освен странските државјани, ќе бидат задолжени да се погрижат самите да си обезбедат сместување во расположивите капацитети во регионот.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.18	Нов копнен, железнички или поморски сообраќај за време на изградбата или работењето?	Да	За потребите на проектот ќе се изгради нов пристапен асфалтен пат од магистралниот пат М6 до постројката за подготовка на минерални сировини и до сервисните постројки на површинскиот коп. Се очекува движење на луѓе, материјали, градежна механизација, употреба на тешки возила за транспорт и инсталирање на сегменти од постројките на проектната локација како и за транспорт на концентратот на бакар и злато и на количините на получисто злато gold dorè.	Да. Постои веројатност ефектот да биде значаен. Зголемен интензитет на транспорт и сообраќај вон зоната на предвидената проектна локација се очекува во текот на градежните активности и во текот на експлоатацијата при доставата на материјали и надворешниот транспорт на концентратот на бакар и злато и на количините получисто злато gold dorè. Во зоната на рудничките постројки и површинскиот коп ќе има интензивен транспорт и сообраќај во текот на изградбата и експлоатацијата. Со соодветно планирање и организација на градежните и транспортните работи, ефектот од влијанијата може да биде сведен на прифатливо и законски дозволено ниво. Проектот предвидува изработка и спроведување на соодветен план за транспорт и сообраќај. Исто така, се планира спроведување на програма за информирање на граѓаните во засегнатите населени места кои се наоѓаат во непосредна близина на рудничките операции и вдолж пристапните и транспортните патишта.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.19	Нова копнена, железничка, воздухопловна, водна или друга транспортна инфраструктура вклучувајќи и нови или изменети патишта и станици, пристаништа, аеродроми итн.?	Да	Проектот предвидува изградба на нови руднички пристапни патишта во зоната на површинскиот коп и постројката за подготовка на минерални сировини како и изградба на целосно нов пристапен асфалтен пат од магистралниот пат М6 до постројката за подготовка на минерални сировини и до сервисните постројки на површинскиот коп.	Да. Со изградбата на новиот пристапен асфалтен пат од магистралниот пат М6 до постројката за подготовка на минерални сировини и до сервисните постројки на површинскиот коп ќе се изврши заземање на одредени површини земјоделско земјиште во струмичката котлина при што ќе бидат директно засегнати луѓето кои го користат тоа земјиште за земјоделски активности. Ќе се спроведат консултации со сопствениците на земјиштето вдолж предвидената траса на пристапниот пат. Во студијата за ОВЖС ќе се направи оцена на влијанијето врз животната средина и социјалните аспекти од изградбата на пристапниот пат и ќе се предвидат соодветни мерки за ублажување. Во однос на рудничките пристапни патишта, постои мала веројатност ефектот да биде значаен. Околу 40% од потребните пристапни патишта во рамките на концесиониот простор веќе постојат.
1.20	Затворање или пренасочување на постоечки транспортни патишта или инфраструктура, што доведува до промени на движењата во сообраќајот?	Не		

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.21	Нови или пренасочени далноводи или цевководи?	Да	<p>Проектот вклучува изградба на нова далекуводна линија за напојување со електрична енергија. Се планира изградба на нов 110 kV далновод кој ќе вклучува две посебни линии. Првата линија, со должина од околу 7 km, ќе претставува крак на веќе постоечкиот далновод кој поминува покрај регионалниот пат Струмица-граничен премин Ново Село, додека втората линија, со вкупна должина од околу 30 km, ќе претставува линија од Иловица до високонапонската трафостаница во Берово. Исто така предвидена е и изградба на нова трафостаница во близина на постројката за подготовка на минерални суровини. Согласно „Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се одредува потребата од спроведување постапка за ОВЖС“, прилог 1, точка 17, далекуводите со 110 kV или повисоко напонско ниво и со должина повеќе од 15 km се проекти за кои задолжително се врши ОВЖС.</p> <p>Со оглед на тоа што втората линија од новиот планиран далекувод е со должина која надминува 15 km, таа ќе биде предмет на посебна студија за ОВЖС.</p> <p>Исто така се предвидува изградба и на нова водоводна линија за водоснабдување на рудничките постројки. За потребите за снабдување со вода се разгледани следните опции: (1) снабдување од извори на подземна вода во струмичката котлина, (2) снабдување од вештачката акумулација „Турија“ преку посебен цевковод од хидросистемот „Турија“ (3) рециклирање и повторно враќање во процесот на веќе искористената вода.</p>	<p>Да.</p> <p>Ефектот ќе биде позитивен со оглед на тоа што површинскиот коп ќе има сопствено енергетско напојување и водоснабдување и неговата работа нема да влијае на квалитетот на енергетското напојување и на водоснабдувањето на околните населени места. При разгледувањето на опциите за снабдување со вода на рудничките објекти, површинскиот коп и постројката за подготовка на минерални суровини, се разгледуваат и можни опции што ќе вклучат обезбедување на квалитетот на водоснабдувањето на населените места Иловица и Штука. Со тоа се очекува да се постигне значителен позитивен ефект.</p>

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.22	Зафаќање на водите, изградба на брана, подводен канал, прегрупирање или други промени на хидрологијата на водотеците или аквиферите?	Да	Долниот тек на Штучка река ќе биде зафатен со насип од јалови руднички карпи со што ќе се формира брана за хидројаловиштето. Исто така, во горниот тек на Штучка река ќе се изгради мала брана за пренасочување на реката заради заштита на хидројаловиштето од продор на водите од Штучка река. Горниот тек на Штучка река, започнувајќи од браната за пренасочување, ќе се пренасочи со канал за пренасочување и ќе се спроведе во долниот тек после завршната ножица на насипот на хидројаловиштето. Се предвидува долниот тек на Јазга река да биде зафатен со депо за оксидна руда.	Да. Се очекува дека промената на насоката на течење на Штучка река во концесискиот простор ќе предизвика значителни влијанија особено за живеалиштата на водните организми. Преку каналот за пренасочување ќе се одржува еколошкото ниво на водостој во долниот тек на Штучка река. Со акцискиот план за биодиверзитет ќе се предвидат соодветни мерки за ублажување на ефектот од промената на насоката на течење на Штучка река. Во ножицата на насипот на хидројаловиштето и на депото за оксидна руда ќе се изградат соодветни постројки за контрола на протекувањето со што ќе се спречи продор на ефлуенти во долните текови на Штучка и Јазга река. Во зоната на депото за оксидна руда Јазга река ќе биде заштитена со бетонски канал врз кој ќе се врши депонирање на оксидната руда. Со овие мерки се очекува ефектите да се намалат и да се сведат на прифатливо ниво.
1.23	Премини преку водотеци?	Да	За потребите на пристапниот пат кој ќе се протега од магистралниот пат М6 до постројката за подготовка на минерални суровини се предвидува изградба на мостовни конструкции за премин преку Штучка река во долниот тек на реката во близина на с. Штука.	Не. Поради релативно краткотрајниот карактер на градежните работи при изградбата и поради малиот обем на градежните работи и на конструкциите, не се очекува значаен ефект.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.24	Црпење или трансфери на вода од подземни или површински води?	Да	<p>За потребите за снабдување со вода на рудничките постројки се разгледани опции за црпење и трансфер на вода од подземни или површински води.</p> <p>Разгледани се следните опции:</p> <p>(1) снабдување од извори на подземна вода (систем на бунари) во струмичката котлина, од локација помеѓу населените места Турново и Штука (2) снабдување од вештачката акумулација „Турија“ преку посебен цевковод. Планот предвидува цевководот од акумулацијата „Турија“ да опфати две цевководни линии (1) првата линија ќе доставува вода до акумулацијата „Иловица“ од каде водата ќе се пумпа до постројката за ПМС (2) втората линија ќе доставува вода до станицата за третман на вода за пиење во с. Иловица со што ќе се изврши целосна замена на акумулацијата „Иловица“ како извор на вода за пиење за населените места кои добиваат вода за пиење од таа акумулација.</p>	<p>Да.</p> <p>Ефектот може да биде значителен само на почетокот на функционирањето на проектот кога ќе има потреби од снабдување со големи количини свежа вода. Во понатамошната работа се предвидува употреба на систем за рецикулација на искористените и истечни води и нивно повторно враќање во процесот на подготовка на минералните суровини со што користењето на свежа вода ќе се сведе на помали количини. Исто така, се предвидува и изградба на водособирици за собирање на водата од атмосферските талози и користење на таа вода за супресија на прашината од производните процеси.</p> <p>Ефектот од изградбата на бунарите во струмичката котлина се очекува да биде незначителен бидејќи тие ќе се дупчат на длабочина од 250-300 метри со што ќе се спречи влијанието врз плитките води кои најчесто се користат од страна на локалните земјоделци за наводнување на посевите.</p> <p>Ефектот од изградбата на цевководот од акумулацијата „Турија“ ќе биде значаен за локалното население бидејќи ќе се обезбеди многу поквалитетна вода за пиење (водата од акумулацијата „Иловица“ е со слаб квалитет), а во исто време ќе се намалат трошоците за хемиски третман на водата за локалното комунално претпријатие.</p>

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.25	Промени во водните тела или на површината на земјата кои влијаат врз одводот или истечните води?	Да	Со експлоатацијата на површинскиот коп се создава голема депресија која ги пресекува природните текови за одвод или патеките на истечните води. Исто така, изградбата на пристапните патишта влијание врз истечните води преку пресекување на тековите и засилена емисија на седименти кои понатаму се транспортираат и се депонираат во природните текови.	Не. Се предвидува конструкција на систем на канали со кои повторно ќе биде воспоставен режимот на одвод или патеки на истечните води. Исто така се предвидува изградба на постројки (таложни езера) за контрола и собирање на истечните води со што ќе се минимизира ефектот од создавање и транспорт на седиментите, односно ќе се спречи нивното влегување во речните текови.
1.26	Транспорт на персонал или материјали за градба, работење или затворање на објект?	Да	Во фазата на изградба и во фазата на експлоатација се очекува интензивен транспорт на работна сила и материјали.	Не. Проектот предвидува изработка и спроведување на соодветен план за транспорт и сообраќај. Врз основа на податоците за интензитетот на сообраќајот кои се собрани со студијата за постојните услови во животната средина, ќе се утврди распоредот на движење на транспортните возила и временските интервали во кои се очекува транспортот да има најмало влијание врз околината. На пример, транспортот на концентратот од постројката за ПМС до топилницата во Бугарија може да се организира во конвој во раните утрински часови кога интензитетот на сообраќај и фреквенцијата на движење на луѓе е најмал.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.27	Долгорочна демонтажа или затворање на инсталација или работи на враќање во задоволителна состојба?	Да	По завршувањето со работа на површинскиот коп, т.е. по исцрпувањето на резервите на минералните сировини се предвидува затворање на проектот. Затворањето вклучува демонтажа на сите постројки кои може да се демантираат (постројката за примарно дробење, транспортерот со гумена лента, постројката за ПМС, сервисните работилници, магацините, резервоарите за гориво и слично), потоа рекултивација на нарушените површини и обид за нивно враќање во задоволителна состојба и мониторинг по затворањето на инсталацијата.	Да. Работите на затворање и декомисионирање на рудниците со големи размери се долготрајни операции. Во координација со релевантни институции и согласно важечката регулатива, ќе биде изготвен и спроведен План за затворање и декомисионирање на рудникот.
1.28	Тековна активност за време на затворањето којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Да	Види точка 1.27.	Види точка 1.27
1.29	Прилив на луѓе во одредена област било привремено било трајно?	Да	Во периодот на изградба како и во текот на експлоатацијата се очекува прилив на работна сила.	Да. Студијата за ОВЖС ќе ги анализира можните промени во структурата на населението како резултат на прилив и населување на нови жители во регионот и ќе изврши оценка на потенцијалните влијанија. Направена е анализа на постојните социо-економски и демографски услови во регионот што ќе се искористи како почетна состојба за вршење на анализата.
1.30	Внесување на туѓи (надворешни) видови?	Не		

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.31	Губење на автохтони видови или генетска разновидност?	Да	Изградбата на рудничките објекти вклучува интензивно расчистување на вегетација од секаков вид од зоните каде што ќе бидат сместени тие објекти. Најголема количина на вегетација ќе биде расчистена во зоната на хидројаловиштето, во зоната на површинскиот коп и во зоните кај што ќе бидат лоцирани другите руднички постројки и пристапните патишта при што значителен број на растителни видови кои се присутни во тие зони ќе бидат изгубени.	Да. Можни се значителни влијанија врз биолошката разновидност во подрачјето. Во рамките на Студијата за ОВЖС ќе биде спроведена детална анализа на потенцијалните влијанија врз биолошката разновидност од спроведувањето на проектот. Ќе се изготви и акциски план за биодиверзитет.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
1.32	Некои други активности?	Да	<p>(1) Површините во зоната на концесискиот простор каде локалното население го напасува својот добиток, собира шумски плодови, сече шума, одгледува пчели и сл.</p> <p>(2) Идентификуваните археолошките локалитети во опфатот на рудничките објекти</p> <p>(3) Материјалното и нематеријалното културно наследство во непосредната околина на проектната локација. Како материјално културно богатство се сметаат цркви, манастири и други објекти од духовно значење за локалното население, додека како нематеријално културно наследство се сметаат различните локални обичаи практикувани од населението во засегнатите заедници.</p>	<p>Да.</p> <p>(1) Ефектот ќе биде значаен бидејќи најголем дел од површините кои досега ги користи локалното население за наведените активности ќе биде зафатен од проектот. Со соодветни мерки за ублажување и со план за компензација, ефектот ќе биде намален или целосно отстранет.</p> <p>(2) Во тек се активности со Музејот на Струмица со кои ќе се изврши евалуација на идентификуваните археолошки локалитети и ќе се предложат мерки за понатамошни активности кои би опфатиле дефинирање на вредноста на локалитетите и евентуални понатамошни истражувања, ископувања, конзервација и друго.</p> <p>(3) Во студијата за ОВЖС ќе бидат разгледани и можните влијанија од проектот врз материјалното и нематеријалното културно богатство.</p>

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
2. Дали при изградбата или работењето на проектот ќе се користат природни ресурси како што се земјиште, вода, материјали или енергија, а особено ресурси што не се обновливи или се оскудни?				
2.1	Земјиште, особено неуредено или земјоделско земјиште?	Да	<p>(1) Подрачјето каде ќе се спроведува проектот вклучува користење на земјиште категоризирано како шума и дел пасишта. Најголем дел од земјиштето во рамките на концесискиот простор има третман на шумско земјиште.</p> <p>(2) Изградбата на пристапниот асфалтен пат од магистралниот пат М6 до постројката за подготовка на минерални сировини опфаќа користење земјоделско земјиште бидејќи трасата на пристапниот пат, во должина од околу 6 km, поминува низ обработливо земјоделско земјиште во подрачјето меѓу населените места Турново и Секирник.</p>	<p>Да.</p> <p>(1) Најголем дел од земјиштето во рамките на концесискиот простор каде што ќе се градат рудничките објекти спаѓа во категоријата шума и пасишта и пред почетокот на градежните активности ќе се пренамени во градежно земјиште. Слојот на земјиштето со употребна вредност каде што ќе се градат пристапните патишта и рудничките објекти ќе биде отстранет пред почетокот на изградбата и експлоатацијата, соодветно ќе биде складиран и ќе биде повторно употребен по завршувањето со работа на проектот во процесот на затворање и рекултивација со што ефектите ќе бидат ублажени.</p> <p>(2) Ефектот ќе биде значаен во делот на пристапниот пат меѓу населените места Турново и Секирник во должина од околу 6 km каде што ќе се заземе дел од обработливото земјоделско земјиште.</p>
2.2	Вода?	Да	Види точка 1.24	Види точка 1.24
2.3	Минерали?	Да	Хидратна вар (калциум хидроксид)	Не. Материјалот ќе се набавува од локални снабдувачи на хидратна вар.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
2.4	Агрегати (песок, чакал, дробен камен)?	Да	Искористување на локален материјал за потребите на изградбата на постројките на површинскиот коп. Доколку се јави потреба од дополнителна количина агрегати, истите ќе бидат набавени од локални каменоломи.	Не. Ископаниот материјал од концесискиот простор повторно ќе се употреби за исполнување на ископите. Потребата за дополнителни количини на агрегати ќе биде задоволена од локални каменоломи.
2.5	Шуми и дрвја?	Не		
2.6	Енергенси, вклучително електрична енергија и горива?	Да	Во фазата на изградба и во фазата на експлоатација.	Да. Ефектот ќе биде позитивен бидејќи за потребите за снабдување на проектот со електрична енергија ќе се изгради посебна далекуводна линија (две линии) и трафостаница. Со изградбата на двојна линија за напојување со електрична енергија ќе се обезбеди сигурно снабдување на проектот со потребната количина електрична енергија а во исто време ќе се обезбеди и стабилност на мрежата за напојување во југоисточниот регион на државата. По затворањето на проектот, далекуводната линија и трафостаницата ќе бидат оставени на користење на локалната заедница со што придобивките од таа инсталација ќе бидат зголемени. Потребите за гориво ќе се задоволуваат од бензинска пумпа која ќе биде изградена во рамките на инсталацијата и ќе се снабдува од локалните добавувачи на гориво. Тоа ќе овозможи зголемување и јакнење на капацитетите на локалните добавувачи на гориво.
2.7	Други ресурси?	Не		

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
3. Дали проектот ќе опфати употреба, чување, транспорт, постапување со или производство на супстанции или материјали што би можеле да бидат штетни по здравјето на луѓето или по животната средина, или што би предизвикале загриженост во врска со реални или перцепирани ризици по здравјето на луѓето?				
3.1	Дали проектот ќе опфати употреба на супстанции или материјали што се опасни или токсични по човековото здравје или животната средина (флора, фауна, водоснабдување)?	Да	Во текот на процесот на подготовка на минералните суровини се употребуваат реагенси, а секој од нив има посебна функција во процесот. Тука се вклучени пенливци и активатори, колектори, цијанид (во процесот на лужење во круг carbon in leach), хидратна вар, сода бикарбона, хлороводородна киселина, сулфурна киселина, олово нитрат, натруим метабисулфит, водород пероксид и флокуланти.	Да. Постои ризик од продор на остатоци од реагенсите од флотациската јаловина и од процесот на лужење во подземните текови. Ќе бидат преземени соодветни мерки за спречување на таа појава преку рецикулација на водата од технолошкиот процес и нејзино враќање во производниот процес. Студијата за ОВЖС ќе опфати оцена на тој ризик и на можните влијанија при што ќе бидат предложени соодветни мерки за спречување или ублажување на влијанијата. Остатокот од цијанидот кој ќе се користи во кругот carbon in leach ќе помине низ процес на неутрализација и деструкција пред да биде депониран во хидројаловиштето. Исто така, количината на јаловина која што ќе содржи остатоци од цијанид од кругот carbon in leach ќе се меша со јаловината од флотацискиот процес во однос 10:90 што ќе значи нејзино разблажување и дополнително намалување на концентрацијата на евентуално заостанатиот цијанид во јаловината.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
3.2	Дали проектот ќе резултира со промени во појавата на болести или ќе ги засегне векторите на болеста (на пр. болести што се пренесуваат преку инсекти или вода)?	Да	Во моментот, квалитетот на вода за пиење со која се снабдуваат населените места Иловица и Штука е слаб. Анализите на примероци од вода за пиење од селските чешми кои во голема мера се користат од локалното население покажуваат присуство на фекални бактерии што претставува потенцијален ризик за здравјето.	Да. Ефектот за здравјето на локалното население ќе биде позитивен бидејќи со проектот се очекува да се обезбеди квалитетот на водоснабдувањето на Иловица и Штука со што ќе се намалат или целосно ќе се отстранат ризиците од заболувања како резултат на пиење загадена вода од селските чешми.
3.3	Дали проектот ќе има влијание врз добросостојбата на луѓето, на пример преку промена на животните услови?	Да	Локалното население од општина Босилово и општина Ново Село и пошироко од регионот на Струмица.	Да. Работењето на површинскиот коп Иловица, како еден од најзначајните проекти што би функционираше на подрачјето на општините Босилово и Ново Село, ќе отвори голем број можности за работно ангажирање на работоспособното население од околните населени места. Ќе бидат овозможени околу 350-400 директни вработувања и најмалку 1000 индиректни вработувања преку развој на бројни услужни дејности. Ќе се развијат програми за градење и унапредување на вештините на локалното население. Целта е тие вештини да бидат преносливи, односно секој да може ефикасно да ги искористи и во други индустриски гранки. На тој начин ефектот од работата на проектот ќе биде повеќекратен

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
3.4	Дали постојат некои особено вулнерабилни групи на луѓе кои би можеле да бидат засегнати од проектот, на пр. болнички пациенти, стари лица?	Да	Локалното турско (ромско) население во Иловица кое ги користи шумските ресурси над Штука и Иловица за обезбедување приходи за егзистенција. Мора да се наведе дека овие активности на локалното ромско (турско) население се нелегални, но поради неможноста за примена на изречените казнени мерки, тие продолжуваат со такви активности.	Да. Ефектот ќе биде значаен бидејќи областите каде што ромското (турското) население врши сеча на шума ќе бидат зафатени од проектот. Ефектот ќе се намали со утврдување на соодветен план за компензација и план за управување со животната средина и социјалните аспекти.
3.5	Некои други причини?	Не		
4. Дали проектот ќе произведува цврст отпад за време на изградбата, работењето или затворањето на инсталацијата?				
4.1	Јаловина или рударски отпад?	Да	Најдолем дел од рудничката јаловина односно јаловите карпести маси од зоната на површинскиот коп ќе се употреби за изградба на браната на хидројаловиштето, а мал дел ќе се искористи за насип за пристапните патишта и како агрегат при изградбата на рудничките објекти.	Да. Браната на хидројаловиштето и таложното езеро ќе имаат значителен ефект врз околината, како од визуелен аспект така и од аспект на нарушување на орографијата на теренот. Јаловите карпести маси исто така имаат потенцијал за создавање на т.н. кисели руднички води (acid rock drainage) кога се во допир со кислородот од воздухот и кога се изложени на атмосферски влијанија (дожд, снег). Со планирање на превентивни мерки, потенцијалот за создавање на кисели руднички води треба целосно да се неутрализира. Ќе биде подготвен и план за управување со отпад во кој ќе бидат анализирани и оценети можните влијанија од сите типови отпад што ќе се генерираат на проектната локација вклучувајќи го и отпадот од рудничката јаловина и хидројаловината.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
4.2	Комунален отпад (отпад од домаќинства или комерцијален отпад)?	Да	Во фазата на изградба и експлоатација континуирано ќе се создава комунален отпад на проектната локација.	Не. Ќе биде воспоставен план за управување со отпадот. Потенцијалните фракции кои може да се рециклираат ќе бидат сепарирани. Преку правилно постапување со отпадот (складирање, собирање, транспорт и отстранување) ќе се елиминираат потенцијалните ефекти врз животната средина.
4.3	Опасен или токсичен отпад (вклучувајќи и радиоактивен отпад)?	Да	Во фазата на изградба и во фазата на експлоатација се очекува создавање на опасен и токсичен отпад, како што се отпадни моторни и машински масла, мазива, акумулатори, батерии и слично.	Не. Опасниот и токсичниот отпад ќе биде сепариран и соодветно складиран. За негово отстранување ќе биде ангажирана лиценцирана компанија.
4.4	Друг отпад од индустриски процеси?	Да	Отпадни машински делови, отпадни гуми, отпадни делови од рудничка механизација.	Не. Отпадните машински делови, отпадните гуми, отпадните делови од рудничка механизација нема да имаат позначителен ефект бидејќи ќе бидат соодветно складирани и третиран. За отстранување на овој отпад ќе биде ангажирана лиценцирана компанија.
4.5	Вишок на производи?	Не		
4.6	Мил од отпадни води или други видови мил од третман на ефлуент?	Да	Создавање мил од процесот на третирање на санитарните и фекалните води на проектната локација.	Не. Милта која се создава при процесот на третман на санитарните и фекалните води ќе се депонира во хидројаловиштето.
4.7	Градежен шут или отпад од активности на рушење објекти?	Да	При процесот на затворање на инсталацијата, ќе се изврши демонтажа на објектите и рушење на цврстите градби кои нема да можат да се демонтираат.	Не. Градежниот шут и отпадот од рушење на објектите ќе биде соодветно третиран и отстранет од лиценцирана компанија за постапување со отпад.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
4.8	Вишок (излишни) машини или опрема?	Да	Амортизирана или дефектна опрема или опрема која е исправна но не се користи во одреден момент.	Не. На проектната локација ќе има посебно одредена зона во која ќе се остава амортизираната или дефектна опрема и опремата што не се користи. По расходувањето на амортизираната опрема, истата може да биде понудена на лиценцирани компании кои се занимаваат со постапување со отпад и рециклирање.
4.9	Контаминирано земјиште или друг материјал?	Да	Контејнери и амбалажа кои ќе се користат за достава на реагенси за процесот на флотација и за за процесот на лужење во круг carbon in leach.	Не. Контејнерите и амбалажата кои ќе се користат за достава на реагенси ќе бидат соодветно третирани на посебни места и складирани. Доколку не можат да се употребат повторно, истите ќе бидат отстранети од страна на лиценцирани компании кои се занимаваат со постапување со отпад.
4.10	Отпад од земјоделски активности?	Не		
4.11	Некој друг цврст отпад?	Да	Во фазата на изградба и експлоатација се очекува создавање на специфични фракции на отпад: отпадна пластика, отпад од кабли, отпадна хартија, стакло итн.	Не. Сите материјали што имаат потенцијал да се рециклираат ќе бидат соодветно третирани и одвоени и ќе бидат понудени на лиценцирани компании кои се занимаваат со рециклирање на отпадни материјали.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
5. Дали проектот ќе испушта загадувачки материи или некои опасни, токсични или штетни супстанции во воздухот?				
5.1	Емисии од согорување на фосилни горива од стационарни или мобилни извори?	Да	Во фазата на изградба и експлоатација на површинскиот коп се очекуваат емисии на издувни гасови од градежната и рударската механизација и од останатите возила.	Да. Ефектот се очекува да биде значителен со оглед на големиот интензитет со кој ќе се одвиваат рударските операции и поради примената на голем број габаритни машини и возила. Сепак, со примена на механизација и возила кои ги задоволуваат стандардите за ниски емисии на штетни гасови и со употреба на квалитетно дизел гориво кое ги задоволува стандардите за квалитет и ниски содржини на сулфур и олово може да се придонесе за намалување на овие влијанија.
5.2	Емисии од производни процеси?	Да	Во фазата на експлоатација на површинскиот коп се очекуваат емисии од процесите за дробење и сепарирање на минералната суровина како и од процесите на минирање.	Да. Со примена на соодветни мерки за супресија на прашината, овие емисии ќе бидат ограничени само на работната средина и нема да имаат поголемо влијание врз пошироката околина. Исто така, со примена на експлозивни со ниска емисија на азотни оксиди и низок степен на врзување на кислородот, ефектот од емисијата на гасови при минирањето ќе биде минимизиран.
5.3	Емисии од постапки со материјали што вклучуваат чување или транспорт?	Да	Во фазата на изградба на објектите на површинскиот коп се очекуваат емисии при транспортот на материјали за изградба на објектите. Во фазата на експлоатација се очекуваат емисии при транспортот на ископаната руда и јаловина како и при надворешниот транспорт на концентратот, при преточувањето на гориво.	Не. Со примена на соодветни мерки овие емисии ќе бидат минимизирани.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
5.4	Емисии од градежни активности вклучувајќи ги погонот и опремата?	Да	Во фазата на изградба се очекува емисија во воздухот од издувните системи на градежната механизација и останатите возила како и од дизел генераторите кои ќе се користат за обезбедување напојување со електрична енергија во фазата на изградба.	Не. Поради релативно краткорочниот карактер на градежните активности, не се очекува значаен ефект. Исто така, ќе се користи дизел гориво со ниска содржина на сулфур и олово која ги задоволува законски одредените максимални концентрации на овие материји.
5.5	Прашина или миризби од постапувањето со материјали вклучувајќи градежни материјали, отпадни води и отпад?	Да	Во фазата на изградба се очекува емисија на прашина од постапувањето со градежните материјали. Во фазата на експлоатација се очекува емисија на прашина и миризба од постапувањето со отпадните води и отпадот.	Не. Овие негативности ќе бидат ограничени само на зоната на површинскиот коп и не се очекува значаен ефект за пошироката околина.
5.6	Емисии од инцинерација на отпад?	Не		
5.7	Емисии од горење на отпад на отворен простор (на пр. искинати материјали, градежен шут)?	Не		
5.8	Емисии од некои други извори?	Не		
6. Дали проектот ќе предизвика бучава и вибрации или ослободување на светлина, топлинска енергија или електромагнетни зрачења?				
6.1	Од работењето на опремата, на пример мотори, вентилациска постројка, дробилки?	Да	Во фазата на изградба и експлоатација ќе се создава бучава од работењето на моторите со внатрешно согорување на градежната и рудничката механизација и опрема, постројката за примарно дробење, транспортерот со гумена лента, опремата во постројката за ПМС.	Не. Нивото на емитирана бучава има интензивна воздушна атенуација. Ефектот од бучавата ќе биде ограничен само на непосредната зона на површинскиот коп, а ефектот врз потенцијалните рецептори (локалното население) ќе биде незначителен.
6.2	Од индустриски или слични процеси?	Да	Во фазата на експлоатација ќе се создава бучава од постројката за подготовка на минерални суровини. Во најголем дел таа бучава ќе се создава како резултат на работата на мелниците и флотациските ќелии.	Види 6.1.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
6.3	Од градежни работи или работи на рушење?	Да	Во фазата на изградба, градежната механизација и останата градежна опрема ќе создаваат бучава. Во фазата на затворање на инсталацијата ќе се создава бучава како резултат на демонирањето на објектите на локацијата.	Не. Поради релативно краткорочниот карактер на градежните активности и активностите поврзани со затворањето на инсталацијата не се очекува значаен ефект.
6.4	Од експлозии или натрупување?	Да	Во фазата на изградба и во фазата на експлоатација ќе има интензивна бучава и вибрации од минирање.	Да. Се очекува ефектот од бучавата и вибрациите од минирањето да биде значителен со оглед на тоа што ќе се применуваат масовни минирања. Овој ефект може делумно да се ублажи со примена на квалитетни експлозивни и Nonel-системи за иницирање на експлозивните полнења и со намалување на количеството минско полнење кое ќе детонира во исто време. Секако, треба да се имаат предвид и фактите наведени во точка 6.1 за ефектот на воздушна атенуација на бучавата и вибрациите и тоа е дополнителен фактор кој ќе придонесе за намалување на ефектот на бучава и вибрации од минирањето.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
6.5	Од градежни активности или сообраќај во функција на работата?	Да	Во фазата на изградба се очекува зголемен интензитет на сообраќај во подрачјето поврзан со транспорт на работната сила и достава на градежна механизација и опрема за изградба на рудничките постројки. Зголемен сообраќај се очекува и во фазата на експлоатација поврзан со достава на материјали и сировини потребни за производството, транспорт на концентратот до топилница во Бугарија. Сите тие активности ќе резултираат со зголемено ниво на бучава и вибрации.	Да. Ефектот се очекува да биде значаен за населените места кои се наоѓаат на транспортните рути за достава на опрема, механизација и материјали до проектната локација како и за транспорт на концентратот до топилницата во Бугарија. Се предвидува изградба на сосема нов пристапен пат до проектната локација кој ќе ги заобиколи главните населени места во подрачјето, како што се Турново, Иловица и Штука со што ефектите од бучавата и вибрациите од транспортот за овие населени места ќе бидат отстранети. Со соодветно планирање и спроведување на транспортните активности во текот на изградбата и експлоатацијата, ефектот може да биде сведен на незначително ниво. Проектот предвидува изработка и спроведување на план за транспорт и сообраќај.
6.6	Од системи за осветлување или разладување?	Не		
6.7	Од извори на електромагнетно зрачење (да се земат предвид влијанијата врз блиската чувствителна опрема и врз луѓето)?	Не	Трансформаторската станица во близина на постројката за подготовка на минерални сировини и новите далноводи може да претставуваат извор на електромагнетни полиња и електромагнетни зрачења. Тоа може да има влијание и врз телекомуникациските системи во околината.	Не. Електромагнетните полиња и зрачења имаат локализиран карактер и не предизвикуваат значаен ефект врз луѓето и животот свет. Поради значителните растојанија до главните телекомуникациски коридори, постои мала веројатност да се појави ваков вид на интерференција.
6.8	Од некои други извори?	Не		

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7. Дали проектот ќе доведе до ризици од контаминација на земјиштето или водата од испуштања на загадувачки материји врз земјиштето или во површинските води, крајбрежните води или морето?				
7.1	Од постапување со, чување, употреба или прелевање на опасни или токсични материјали?	Да	Во процесот на флотација и лужење се користат реагенси и нивното чување и употреба претставува потенцијален ризик. Постои ризик од неконтролирани истекувања и инциденти при ракувањето со реагенсите. Вработените кои ракуваат со реагенсите се изложени на ризик од вдишување или допир со реагенсите.	Не. Ефектот се очекува да биде незначителен со преземање на соодветни мерки за безбедност. Резервоарите за мешање на реагенси во погоните за подготовка на реагенсите ќе имаат подготовки за секундарно задржување. Сепакви истекувања на раствори со реагенси ќе се собираат во корита и ќе се пумпаат назад во процесот. Треба да се спроведе почитување на упатствата за безбедна работа и безбедни услови за работа за секоја посебна опасна материја. Треба да се побара од снабдувачите да достават информативни листови за безбедност на хемиските материји. Превентивно ќе се спроведе обука на персоналот за активности и операции кои не се опишани во службените задолженија на службениот персонал. Ќе се врши редовна контрола од страна на раководниот персонал и ќе се спроведе бескомпромисност при кршење на мерките за безбедност.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7.2	Од испуштање на отпадни води или други ефлуенти (третирано или нетретирано) во вода или во земја?	Да	Постои ризик од протекување на отпадни води од хидројаловиштето, од постројките за контрола на истекувањата од хидројаловиштето и депото за оксидна руда и од пулповодот и цевководите.	Да. Проектот е дефиниран како инсталација со „нула“ испуштања во околината. Предвидено е да не се испуштаат отпадни води на ниедно друго место освен во хидројаловиштето, од каде што избистрената вода ќе се враќа во процесот на ПМС. Со оглед на тоа што се очекува околу 98% од водите кои ќе се користат во процесот да се рециклираат, ризикот од загадување на површинските води со хемиски материи и растворени цврсти честички значително ќе се намали. Постои можност за формирање на езеро во површинскиот коп по завршувањето со експлоатацијата – во ОВЖС ќе се предвидат мерки за управување на истекувањата од езерото. Постројките ќе бидат опремени со уреди за резервни количини за времено складирање (базени) и собирање (систем од канали и шахти) на истечените материи при евентуални оштетувања и кинење на цевководите. На сите пулповоди и цевководи ќе бидат вградени резервни системи за контрола (вентили) како и резервни пумпни станици, со што можните ризици се редуцирани во уште поголема мера.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7.3	Преку таложење на загадувачки материји емитирани во воздухот на земја или во вода?	Да	Постои ризик за пренесување на загадувачки материји преку воздухот и нивно таложење во почвата или водата.	Да. Со преземање соодветни мерки за контрола на прашина и издувните гасови, ефектот може да се минимизира. Треба да се предвиди постојано влажнење на површините кои се потенцијални извори на прашина, како што се изложениот дел на насипот и плажите на хидројаловиштето, неасфалтираните пристапни патишта и др. За намалување на емисиите од моторите со внатрешно согорување, потребно е да се исполнат европските барања за квалитетот на моторите при нивната испорака; да се обезбеди одржување на техниката во добра состојба и да се врши контрола на квалитетот на горивото. За намалување на емисиите на прашина при процесите на дробење и мелење на рудата, потребно е редовно да се следи состојбата на системите за супресија на прашина и да се изврши реконструкција и/или замена доколку се укаже потреба за тоа за да се обезбеди ефикасно прочистување на прашина. Ќе се реализира систем за контрола на квалитетот на воздухот во регионот преку мерење на концентрациите на прашина, сулфурен двооксид, азотни оксиди и нивоата на азотни оксиди и прашина по минирањата во близина на површинскиот коп и во околните населени места.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7.4	Од некои други извори?	Да	Во случаи на инциденти и истекувања при транспорт на хемикалиите. Исто така, постои ризик од излевање на горива и масла при нивниот транспорт и преточување.	<p>Не.</p> <p>При транспортот на хемикалиите ќе се обезбедат максимални мерки за безбедност, вклучувајќи означување и етикетање.</p> <p>Снабдувачите внимателно ќе се избираат. Правилното пакување на материјалите гарантира минимален ризик од хаварији. Со соодветно одржување на возилата и опремата, постои мала веројатност за појава на овој ефект.</p> <p>Маслото од рударската опрема (багери, камиони, товарачи и дупчалки) мора да се менува со помош на сервисно возило опремено со уред за менување масло. Само соодветна опрема за пумпање гориво може да се користи за точење гориво во опремата за минимизирање на ризикот од излевање и загадување.</p> <p>За истурените минерални масла, дизел гориво и други ќе се предвидат мерки за нивно ефикасно собирање со дрвени трици или памучни партали кои ќе се третираат на ист начин како што се третираат опасниот отпад.</p>

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
7.5	Дали постои ризик од долготрајна акумулација на загадувачки материји во животната средина од овие извори?	Да	Во зоната на површинскиот коп и постројката за ПМС се очекуваат зголемени емисии на прашина и издувни гасови, а во зоната на хидројаловиштето се очекува зголемена емисија на прашина и отпадни води. Постои ризик од долготрајна акумулација на загадувачки материји пренесени и наталожени преку емисиите на прашина и издувни гасови во воздухот како и од евентуален продор и инфилтрација на такви материји од отпадните води во водните текови и во почвата.	Да. Ефектот може да се намали со примена на соодветни мерки за ублажување на влијанијата. Во таа насока ќе се организира вршење на мониторинг и контрола на состојбата на почвата и рекултивираниите објекти на соседните терени на индустриската локација. Треба да се организираат пунктови за мониторинг на почвата во непосредната околина на проектната локација и на границата со најблиските населени места преку кои ќе се следи состојбата и влијанието врз нив. Местата на пунктовете треба да се изберат на тој начин што ќе бидат поставени во чувствителни појаси или места кои брзо ќе покажат доколку се случуваат промени во својствата на почвата. Со брза и ефикасна реакција на таквите промени може да се намали ефектот. Одржувањето на системот за хидротранспорт во исправна состојба за да не се дозволи истекување и загадување на земјиштето со инфилтрација на загадени води може исто така да придонесе за ублажување на евентуалните ефекти. За да се избегне ризик од акумулирање на загадувачки материји во системите на речните и подземните токови во подрачјето на локалитетот Иловица, треба да се преземат мерки за редовен мониторинг на подземните и површинските води низводно од хидројаловиштето и депото за оксидна руда и во нивниот периметар.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
8. Дали постои ризик од несреќи за време на изградбата или работењето на проектот кои би можеле да влијаат врз човековото здравје или животната средина?				
8.1	Од експлозии, прелевања, пожари итн; од чување, постапување со, употреба или производство на опасни или токсични супстанции?	Да	<p>Главните ризици кои може да причинат несреќи кои би влијаеле врз човековото здравје или животната средина се:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Ризици од хаварии и употреба на опасни материи (2) Ризици од патно-транспортни несреќи (хаварии) (3) Ризици од прекин или оштетување на процесот или објектите (4) Ризици од природни катастрофи (5) Ризици од несреќи (хаварии) како последица на физичко влијание 	<p>Да.</p> <p>Ефектот од наведените ризици може да биде значителен доколку не се преземат соодветни мерки за намалување или отстранување на ризиците. Како дел од тие мерки, ќе се изработи план за несреќи (хаварии) кој ќе обезбеди заштита на здравјето на луѓето, заштита на компонентите на животната средина и одржлив развој на општина Босилово и општина Ново Село и регионот во целина. Планот за хаварии ќе се развие во согласност со нормативните барања и да ги следи принципите на кодексот „Осознаеност и подготвеност за ситуации со хаварии на локално ниво“ (APELL за рударството) и да вклучува:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Катастрофално испуштање на реагенси од магацинот за реагенси или од објектите за преработка или рециклирање; (2) Испуштање при истовар и мешање; (3) Емисии при пожари и експлозии; (4) Транспортни хаварии; (5) Преливање на хидројаловиштето; (6) Кршење на цевководи, кранови и цистерни; (7) Хаварии во хидројаловиштето; (8) Неконтролирано вшмукување; (9) Прекин на напојувањето и откажување на пумпите.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
8.2	Од настани надвор од границите на вообичаената заштита на животната средина, на пр. откажување на системите за контрола на загадувањето?	Да	Види 8.1.	Види 8.1.
8.3	Од некои други причини?	Не		
8.4	Дали проектот би можел да биде засегнат од природни катастрофи кои предизвикуваат штети врз животната средина (<i>на пр.</i> поплави, земјотреси, лизгање на земјиштето <i>итн.</i>)?	Да	Проектот е во подрачје со среден сеизмички ризик. Постои ризик од оштетување на постројките на проектната локација и неконтролирано излевање на јаловина од хидројаловиштето при природни катастрофи доколку дојде до рушење на насипот/браната на хидројаловиштето при катастрофални земјотреси или поплави.	Да. Рудничките постројки ќе бидат изградени согласно законските регулативи за градба на вакви објекти и за истите ќе се подготви детална документација со планови за противпожарна заштита, како и заштита во услови на поголеми природни непогоди (земјотреси, поплави и други природни катастрофи со катаклизмични размери). Исто така персоналот ќе биде соодветно обучен за постапување во вонредни ситуации. Ќе се дефинира план за одговор во итни ситуации за да се воспостави систем за предвидување на природните катастрофи, големите хаварии и нивните последици и успешно да се имплементираат мерките за заштита на човечките животи и здравје и животната средина.

9. Дали проектот ќе доведе до социјални промени, како на пример во однос на демографијата, традиционалниот начин на живот, вработеноста?

9.1	Промени во големината, возраста, структурата на населението, социјалните групи <i>итн.</i> ?	Да	Проектот и можностите за вработување кои ќе се создадат може да привлечат нови жители во регионот.	Да. Студијата за ОВЖС ќе ги анализира можните промени во структурата на населението како резултат на прилив и населување на нови жители во регионот и ќе изврши оцена на потенцијалните влијанија. Направена е анализа на постојните социо-економски и демографски услови во регионот што ќе се искористи како почетна состојба за вршење на анализата.
-----	--	----	--	--

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
9.2	Преку преселба на луѓе или рушење на домови или населби или на објекти во населбите, на пример училишта, болници, социјални установи?	Не		
9.3	Преку населување на нови жители или создавање на нови населби?	Да	Види 9.1.	Види 9.1.
9.4	Преку упатување на поголеми барања до локалните установи или служби, на пример во врска со домувањето, образованието, здравството?	Да	Како резултат на проектот, ќе има зголемена потреба од квалификувана и соодветно образована работна сила. Проектот ќе овозможи и поголем проток на луѓе поради што ќе се зголемат барањата за краткорочни и долгорочни престои во регионот.	Да. Ефектот ќе биде позитивен за локалните и регионалните образовни институции бидејќи ќе се зголеми интересот за запишување на ученици и студенти на техничките дисциплини во средните училишта и факултетите, како што се рударство, геологија, машинство, електротехника. Во моментот, бројот на ученици и студенти кои се запишуваат на технички дисциплини во образовните институции е релативно мал поради фактот што понудата на работни места во индустријата е ограничена. Отварањето на рудникот Иловица и можностите кои истиот ќе ги создаде во поглед на вработувања и градење кариера ќе претставува мотив за младите луѓе да се насочат кон студирање технички дисциплини што од друга страна ќе придонесе за зајакнување на капацитетот на образовните институции преку понуда на дополнителни наставни програми. Зголемениот проток на луѓе ќе има позитивен ефект врз индустријата за сместување (хотели, мотели). Не се очекува значително зголемување на барањата во поглед обезбедување здравствени услуги.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
9.5	Преку создавање нови работни места за време на изградбата или работењето или предизвикување појава на губење на работни места со последици по невработеноста и економијата?	Да	Во фазата на изградба и експлоатација се очекува зголемена побарувачка на локална работна сила. Тоа ќе придонесе за создавање на нови работни места. Дополнително, локалната економија ќе има индиректни придобивки поради зголемената потреба од различен вид на услуги (снабдување со гориво, добавување на материјали, одржување, итн).	Да. Ефектот ќе биде позитивен за локалната економија. Кај лицата кои ќе бидат ангажирани на активности поврзани со изградбата, работењето и затворањето на проектот, ќе се развиваат „преносливи“ вештини кои ќе можат да се применат и во други индустрии различни од рударството. Со тој пристап во обучувањето на работната сила, ефектот од работењето на проектот ќе биде повеќекратен.
9.6	Некои други причини?	Не		

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
10. Дали постојат и други фактори што треба да се земат предвид како на пример последователниот развој којшто би можел да доведе до влијанија врз животната средина или до можност за кумулативни влијанија со други постоечки или планирани активности на локалитетот?				
10.1	Дали проектот ќе доведе до притисок за последователен развој кој би можел да има значително влијание врз животната средина, како на пример поголем број живеалишта, нови патишта, нови помошни индустрии или установи итн.?	Да	<p>За потребите на проектот ќе се изградат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нов пристапен асфалтен пат, • нова далекуводна линија и трансформаторска станица, • нов цевковод за снабдување со вода. <p>Исто така, ќе се јави потреба од обезбедување различен вид на услуги, како што се снабдување со гориво, доставување на најразновидни материјали, доставување храна, одржување, транспортни услуги, собирање и рециклирање на отпад, итн.</p>	<p>Да.</p> <p>Ефектот ќе биде позитивен бидејќи новоизградената инфраструктура ќе овозможи обезбедување поквалитетни услуги за локалното население. По завршувањето со работа на проектот, овие објекти ќе бидат ставени на располагање на локалната самоуправа со што ќе се постигне дополнителен позитивен ефект. Во однос на животната средина, ефектот ќе биде незначителен бидејќи новоизградената инфраструктура нема значително влијание врз животната средина. Најголем дел од услугите кои треба да се обезбедат како поддршка на рудничките операции се веќе присутни и развиени во локалната економија. Проектот може да придонесе за развој на специјализирани индустрии за поддршка на рудничкото производство со што ќе се унапреди локалната економија и социјалната благосостојба.</p>
10.2	<p>Дали проектот ќе доведе до создавање на помошни установи или до развој поттикнат од проектот кои би можеле да имаат влијание врз животната средина, како на пример:</p> <ul style="list-style-type: none"> • помошна инфраструктура (патишта, снабдување со електрична енергија, третман на отпад или отпадни води итн.) • изградба на живеалишта • екстрактивни индустриски дејности • дејности на снабдување • други? 	Да	Види 10.1.	Види 10.1.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
10.3	Дали проектот ќе доведе до грижа за локацијата по престанокот на работата на инсталацијата којашто би можела да има влијание врз животната средина?	Да	По завршувањето со работа на инсталацијата следи процес на затворање. Целокупната мобилна опрема ќе се отстрани од копот, етажите ќе се стабилизираат, повторно ќе се обликуваат и изораат за да може да се развие вегетација, а може да се создаде и езеро во копот. На секој материјал што создава кисели води на сидовите или етажите на копот ќе се примени прскан бетон заради намалување на пропустливоста и можноста за создавање кисели води кои може да се слеат во езерото во копот и/или локалните водени тела. Земјиштето околу копот ќе биде оградено за да спречи влегување во подрачјето од страна на луѓе и животни. Ќе бидат поставени знаци со предупредување за опасностите за копот и езерото во копот. По затворањето ќе се спроведе следење на квалитетот на медиумите на животната средина.	Да. Ефектот ќе биде значителен и ќе придонесе кон подобрување на квалитетот на медиумите на животната средина. Потребно е дополнително моделирање на можното езеро во копот и на квалитетот на водата, но постои можност истото да се излее во долината на реката Јазга. Едно од можните решенија кое се разгледува е создавање на вештачко мочуриште за управување со истекот пред истиот да достигне до реката Јазга. После затворањето, се очекува дека на локацијата нема да има потреба од дополнителни интервенции, освен во случаи во кои следењето ќе покаже дека е потребна дополнителна работа за развивање вегетација и управување со квалитетот на водите. Откако вегетацијата ќе се развие, областите со шуми погодни за сеча ќе бидат управувани од ЈП „Македонски шуми“. Секоја област која е одредена за креирање биодиверзитет ќе биде управувана според акционен план за биодиверзитет.
10.4	Дали проектот ќе постави преседан за идни случувања?	Да	Во случај на успешна реализација на проектот, можни се идни инвестиции во истражување и експлоатација на минерални сировини.	Да. Вкупниот ефект ќе биде позитивен поради фактот што проектот „Иловица“ поставува пример за примена на модерни и еколошки прифатливи методи за експлоатација и подготовка на минерални сировини кои подразбираат одржлив развој и одговорност кон животната средина и чинителите на проектот.

Кол. 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5
Бр.	Прашања што треба да се земат предвид во определувањето на обемот на ОВЖС	Да/Не/?	Кои карактеристики од проектното опкружување би можеле да бидат засегнати и како?	Дали постои веројатност ефектот да биде значаен? Зошто?
10.5	Дали проектот ќе има кумулативни ефекти поради близината до други постоечки или планирани проекти со слични влијанија?	Да	Не постојат тековни проекти/инсталации со слични влијанија врз животната средина во поширокото подрачје на локацијата. Исто така не се планирани големи инфраструктурни проекти кои може да влијаат и да генерираат значителни кумулативни влијанија заедно со планираните проектни активности.	Не. Досегашните анализи потврдуваат дека планираните проекти кои се идентификувани се од локално значење и се насочени главно кон подобрување на квалитетот на животото на луѓето кои живеат во проектната област. Во рамките на Студијата за ОВЖС ќе биде спроведена дополнителна анализа на потенцијалот за кумулативни влијанија.